

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมถึงมีธรรมะมีสังขารม
เพื่อแผ่พวกเรา ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ตายังมีคบอด ยังอวดดี ยังคิดว่าตัวเองมี
ความสามารถ

แต่เพราะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสม
บุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การสร้างสมบุญญาธิการมี
มา การสร้างสมอันนี้ การสร้างสมอันนี้คือการเตรียม คือการเตรียมหัวใจให้พร้อม ถ้าการเตรียม
หัวใจให้พร้อม หัวใจที่มีอำนาจวาสนา เห็นไหม หัวใจที่มีอำนาจวาสนา เวลาเกิดแล้วไปเที่ยว
สวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย คนที่มีอำนาจวาสนามันมีความคิดนะ ฝ่ายตรงข้ามไม่เกิด
ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

สังขารมๆ เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดาต่อเมื่อองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรม ทุกคนก็
อยากมีชีวิตยืนยาว ทุกคนก็พยายามจะหาอายุวัฒนะมาค้าจุนชีวิตของตนๆ ใจ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วนะ ร่างกายนี้ต้องเสื่อมสภาพไปเป็น
ธรรมดา สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นต้องดับไปเป็นธรรมดา
สิ่งที่ดับไปนะ ดับไปแล้วมันเหลืออะไรไว้ละ มันเหลือแต่ภาพประทับใจ เหลือแต่ภาพ
ประทับใจใช่ไหม ภาพประทับใจนี้ก็ทำชั่วใจ ใครทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่วใจ

ใครทำคุณงามความดีนะ มันก็ฝังหัวใจนั้นไปใจ พอฝังหัวใจนั้นไปก็เป็นทิพย์สมบัติๆ ใจ
ที่ว่าสิ่งที่เป็นทิพย์ๆ นะ เป็นทิพย์เพราะมันฝังหัวใจนี้ไปใจ แต่บาปอกุศลนะ บาปอกุศลมันเป็น
อกุศล มันก็ฝังหัวใจนั้นไปใจ พอฝังหัวใจนั้นไป จิตที่ต่ำต้อย จิตที่มันมีแต่อกุศลมันหนักหน่วง
ของหนักมันมีแต่จมลงต่ำทั้งนั้นนะ ของที่มันเบา ของที่มันเหมือนปยุ่นุ่นมันขึ้นสูง

สุคติๆ ถ้าปัจจุบันสุคติไซ้ใหม่ ชีวิตของเราสุคติ ชีวิตของเราอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าเราตายไปมันก็ร่มเย็นเป็นสุขใจ ถ้าชีวิตเรามีแต่ความทุกข์ความยาก มันจะตายไปไหน ตายไปด้วยความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ เวลาความทุกข์ความยากนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนี้ไง สอนขัดกับกิเลส ขัดแย้งกับกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ของกูๆ นึกกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันจะแสวงหามาเพื่อมันๆ แล้วไม่มีสิ่งใดเป็นของมันเลย ไม่มี มันเป็นสมบัติสาธารณะ

ใครที่มีอำนาจวาสนา พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เขาแสวงหามาสิ่งใดแล้วเขามีแต่น้ำใจเป็นสาธารณะ น้ำใจเพื่อแผ่เพื่อสร้างอำนาจวาสนาบารมี แม้แต่เป็นสัตว์ก็เป็นหัวหน้าสัตว์ เป็นหัวหน้าสัตว์ก็คุ้มครองฝูงไง เวลาฝูงมีภัยอันตรายนะ หัวหน้าฝูงนั้นยอมเสียสละเพื่อฝูง นี้ไง เวลาเป็นสัตว์ยังมีความรู้สึกนึกคิดขนาดนั้น แล้วเป็นมนุษย์ พระโพธิสัตว์ ศีลธรรมสิ่งที่ดีงามๆ สิ่งที่ดีหามาเป็นสมบัติสาธารณะ หามาเพื่อสร้างประโยชน์กับสาธารณะ แล้วสร้างประโยชน์กับสาธารณะ ผู้ที่ให้ ผู้ที่บริจาคผู้้นจิตใจที่เข้มแข็งๆ ใจ

จิตใจที่อ่อนแอใจ สิ่งใดก็ว่าเป็นของฉันทๆ นะ สะสมหมักหมมไว้ใจ แล้วไม่มีอะไรเป็นของฉันทเลย เพราะว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวงต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่วัตถุธาตุ ไม่มีสิ่งใดคงที่เลย มันแปรสภาพของมันไป แปรสภาพของมันไปโดยที่ไม่มีใครได้ประโยชน์จากมันใจ

แต่ถ้าเป็นของเรา ของเราแล้วเราเสียสละ เป็นของเราๆ วัตถุธาตุ เราได้เสียสละออกไป คนอื่นได้ใช้สอยเราไม่ได้ใช้สอยสิ่งใดเลย แต่สิทธิ์ของใคร อำนาจนั้นของใคร อำนาจของใครนะ

ในพระไตรปิฎก เวลาคนนะ คนที่ทุกข์ที่ยากเวลาตายไป พอตายไป ไปเจอคนรู้จัก เราก็รู้จักกันไซ้ใหม่ ของนั้นเพื่อแผ่กันก็ได้ คำว่า “เพื่อแผ่กันได้” พอหยิบไป หายหมดๆ ไม่ได้ มันไม่ใช่ของเราใจ เวลาอย่างนั้นเสียสละ เขาไม่ได้ด้วย เพราะมันเป็นทิพย์ มันเป็นอำนาจวาสนาบารมีของแต่ละบุคคล มันไม่ใช่ของเป็นสาธารณะ

แต่ในปัจจุบันนี้เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้มน้ำใจต่อกัน คนที่มีน้ำใจต่อกันนะ เขาก็มีอำนาจวาสนาบารมีใจ คุณคนข้างบ้านเราสิ เรามีแต่น้ำใจต่อเขาๆ คนข้างบ้านเขาอบอุ่นไปทั้งนั้นนะ เวลาคนข้างบ้านอบอุ่นไป เขาก็ระลึกถึงเรา นี้

เรื่องของเสียดสละทานๆ เพื่อความสงบร่มเย็นในสังคม แล้วเวลาคนเกิด แก่ เจ็บ ตายแล้วไปไหน ละ

เวลาคนเกิด แก่ เจ็บ ตายแล้ว สิ่งที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ถ้าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็ต้องค้นคว้าต้องแสวงหาใช่ไหม

คุณสิ เวลาทางโลกเขา เจ้าหน้าที่เขาออกรบ เขาก็เสียดสละเหมือนกัน เขาก็ตายเหมือนกัน ตายเพื่อความมั่นคงของชาติ นี่ผู้ที่เสียดสละเขาเสียดสละ เวลาภัยพิบัติ ผู้ที่ไปช่วยเหลือเจือจานเขา เสียดสละชีวิตเขาเพื่อให้ชีวิตอื่นได้อยู่รอด เขาก็เสียดสละเหมือนกัน แต่การเสียดสละแบบนี้เป็นการ เสียดสละแบบ โลก เป็นการเสียดสละแบบวิทยาศาสตร์ไง

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่เป็นอย่างนั้น ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องรู้ค้นไฉน ความร้อนค้นไฉน เวลาว่าชีวิตนี้มาจากไหน ชีวิตนี้มาจากไหน ชีวิตนี้มาปฏิสนธิจิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การกำเนิด ๔ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ใน โอปปาติกะ เห็นไหม กำเนิด ๔ เป็นอาหาร ๔ เราถึงต้องแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไว้ทำไม

นี่ไฉน สิ่งที่มีค่าๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนี้ไฉน สิ่งที่มีค่าคือชีวิตของเรา ชีวิตของเรามันอยู่ที่ไหน ชีวิตของเราเนะ เราเกิดมาจากใคร ก็เกิดจากพ่อจากแม่ แต่ธรรมชาติของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเกิดจากกรรม ใครเป็นคนกระทำ ที่ว่าเป็นทิพย์สมบัติๆ ที่พระ โพธิสัตว์สร้างมา สร้างมาแต่ละภพแต่ละชาติ เวลาเกิดขึ้นมาแล้วเกิดตั้งมา เกิดเป็นจักรพรรดิ เห็นไหม ความเกิดขึ้นเกิดด้วยบุญกุศล แต่เวลาเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาเพื่อสร้างสมบารมี เป็นเทมีย์ ไป นี่ชั้นดีบารมี เวลาจะสร้างบารมี สร้างบารมีอย่างนั้น การสร้างบารมีเพื่อให้จิตใจนี้พร้อมไฉน

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตนี้มาจากไหนๆ ก็มาจากจิตดวงนี้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันมาจากอะไร มาจากเวรกรรมของตน มาจากการกระทำนะ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันนะ เรา เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่นิสัยใจคอไม่เหมือนกัน อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันเพราะอะไร ไม่เหมือนกันเพราะเราทำมา ไม่ต้องไปโทษใครทั้งสิ้น ไม่ต้องไปโทษพ่อ โทษแม่โทษใครทั้งสิ้น “ทำหนูไม่ดี ทำหนูไม่ดี หนูเกิดมาไม่เป็นเหมือนเขา”...ไม่ใช่ เอ็งทำของ เอ็งมาเอง เอ็งทำของเอ็งมาเอง ถ้าเอ็งทำดี หัวใจเอ็งจะประเสริฐ หัวใจเอ็งจะคิดแต่ที่ดีๆ

เราดูเด็กกตัญญูๆ มันอายุ ๗ ขวบ ๘ ขวบ มันวิ่งไป ๕ กิโล ๑๐ กิโลเพื่อมาเช็ดขี้เช็ดเยี่ยว ญาติพี่น้องของเขา เด็กกตัญญูมันไม่เคยน้อยเนื้อต่ำใจนะ เด็กกตัญญูมันไม่เคยโทษพ่อโทษแม่ มันนะ หัวใจที่เขาสร้างมาแบบนั้นไง แต่เด็กที่ไม่กตัญญู เด็กที่ไม่ดี เวลาพ่อแม่เจ็บไข้ได้ป่วยมัน ก็หนีไปเลย มันก็มีทั้งนั้นนะ นี่เขาสร้างของเขามา เราก็สร้างหัวใจเรามา ถ้าเราไม่ได้สร้างหัวใจ เรามา เราไม่ได้มาเกิดเป็นมนุษย์หรือ

การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ เพราะมนุษย์มีสมอง มนุษย์มีการค้นคว้า มีการ ขวนขวาย แล้วการขวนขวายนะ ขวนขวายด้วยทางโลกๆ ขวนขวายด้วยสมองนะ แหม! ฉันเป็น ศาสตราจารย์ ฉันมีชื่อไว้ในประวัติศาสตร์

ถ้ามีชื่อไว้ในประวัติศาสตร์เป็นสัจจะเป็นความคิดเพื่อสังคม อันนั้นก็เป็นอย่างหนึ่งนะ แต่ถ้าสิ่งนี้มันเป็นวิชาชีพ มันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาของโลกๆ ปัญญาในสถานะของมนุษย์ มนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ขันธ ๕ คือความคิด ความคิดเกิดจากจิต ในเมื่อมันมีภวาสวะ มีภพ มีจิต จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มาเกิดเป็นมนุษย์ พอเกิดเป็นมนุษย์ก็ปัจจุบัน พอ ปัจจุบันนี้เราก็คิดได้ด้วยสมอง คิดได้ด้วยปัญญา คิดได้ด้วยอำนาจวาสนาที่สร้างมานั้นนะส่วน หนึ่ง

แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนามากไปกว่านั้น คูสิ เวลาจักรพรรดิๆ เขาเสียดลัทธิสมบัติ ของเขา ในสมัยพุทธกาลไซ้ใหม่ กษัตริย์ก็ออกบวช ออกบวชเพราะอะไร เพราะการปกครอง การคุ้มครองดูแลมันเป็นความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ การออกบวชๆ ออกบวชเพื่ออะไร ออก บวชเพื่อประพฤติปฏิบัติไ้

งานของพระๆ เติงจกรรม นั่งสมาธิภาวนาหาหัวใจของตน ถ้าใครหาหัวใจของตนยังไม่ พบ ทรัพย์สมบัติของเราจะเกิดขึ้นมาได้ ทรัพย์สมบัติจะเกิดขึ้นมาได้มันต้องมีเจ้าของสิทธิ์ เรา จะมีทรัพย์สมบัติ เราต้องมีสิทธิ์ เราต้องมีบัญชี เราถึงได้คุ้มครองทรัพย์ของเราได้ ใครจะ ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทำความสงบของใจๆ ค้นคว้าหาใจของตนให้เจอ ถ้าค้นคว้าหาใจของตน ให้เจอก็คือทำความสงบของใจ คือทำสมาธิ การทำสมาธิๆ ศิล สมาธิ ปัญญา

ปัญญาที่เกิดขึ้นกับเรา ปัญญามันเกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ นี่ปัญญาของมนุษย์ไง มนุษย์มี สมอง มีความคิด ใอันนี้คืออาชีพ เลี้ยงกิเลสด้วย เลี้ยงกิเลสให้ตัวเองๆ อยากใหญ่อยากโต อยากมี อำนาจวาสนา นี่เลี้ยงกิเลส

แต่ถ้าเลี้ยงหัวใจละ เลี้ยงหัวใจ มันมีสติมีปัญหา เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นเรื่องธรรมดา แล้วมันธรรมดาจริงหรือเปล่าละ มันธรรมดาไม่ได้หรอก คนเรากลับตายทั้งนั้นนะ แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ เขาเสียดชะชีพเพื่อชาติ สละชีพเพื่อสังคม เขาสละชีพของเขา นั่นคือหัวใจเขายิ่งใหญ่ แต่ยิ่งใหญ่แล้วเขาก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะการตายอย่างนั้นการตายของวัฏฏะคือการตายของโลกใจ มันไม่ใช่การตายของกิเลสใจ ถ้าการตายของกิเลส

นี่ไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ การเกิดเป็นมนุษย์ใจ ถ้าการเกิดเป็นมนุษย์ต้องมีการค้นคว้า มีการแสวงหานะ ถ้ามีการแสวงหา หน้าที่การงานของเรา เราก็ต้องแสวงหา ทำมาเพื่อพวกเราใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาแล้วทรงจำธรรมวินัยนี้ไว้ ปริยัติคือการศึกษา ศึกษาเพื่อให้มั่นคง ศึกษาให้มีปัญญา มีปัญญาแล้วนั่นเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ถ้าเป็นทางโลกต้องเสียค่าลิขสิทธิ์

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีกำมือในเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ตลอด แບให้เราค้นคว้า แບให้เราใจ ปรารถนามารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ใจ ถ้ารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ ศึกษามาแล้วเป็นโลกียปัญญา ปัญญาโลกๆ ใจ เราทำความเข้าใจเข้ามา ทำความสงบของใจไม่ได้ด้วย เวลาจะทำความเข้าใจเข้ามา “อ้อ! ธรรมะเป็นอย่างนี้เอง” มันตอบใจทั้งหมดเลย นี่คือการอุปาทาน นี่คือการสร้างภาพ นี่คือการกิเลสหลุด

นี่ไง เวลากิเลสบังเงาใจ เวลากิเลสบังเงามันก็อ้างธรรมะพระพุทธเจ้า อ้างปัญญา อ้างความรู้ของตน ไม่รู้อะไรเลย คนเรียนจบมาแล้วทำสมาธิไม่เป็น คนเรียนจบแล้วหาหัวใจของตนไม่เจอ รู้แต่ว่าทุกข์ๆ เวลาทุกข์นั้นนะกิเลสมันคายพิษ นี่มันเงาของใจใจ ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต ถ้าความคิดเป็นจิต เวลาความคิดเรารู้สึกไปว่าต้องตาย คนเราเดี๋ยวก็คิดได้ เดี่ยวก็ลืม แล้วมันมาจากไหน มันเกิดจากจิตๆ เกิดจากภวาสวะใจ

ถ้าทำความเข้าใจเข้ามา หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันก็เป็นความคิดอันหนึ่ง เวลามันคิดรื้อแปด คิดแต่ไปกว้านเอาความทุกข์ยามมาเพื่อตนเอง เราก็คิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกออกโธ พุทธานุสติ ให้คิดอยู่กับองค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะไปเผื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ ในหัวใจของเรา
พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้ ผู้รู้คือจิตนั้นนะ แต่ผู้รู้มันทรงตัวเองไม่ได้มันถึงจะต้องพึ่งพึ่งอารมณ์ใจ ธาตุรู้มันมันก็
เลยพาดพิงกับอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามอายตนะอะไร ก็มาอวดรู้อวดเห็นกันอยู่นี่ไง แล้วธรรมะ
มันก็อ้างอิงใจ แล้วมันก็บอกมันรู้ๆ...ไม่รู้อะไรเลย

แต่ถ้าจิตสงบเข้ามาแล้ว มันสงบเข้ามานะ มันเป็นอิสรภาพ มันพ้นจากความคิดของเรา
เอง เฮ้ย! นี้อะไรเนี่ย เฮ้ย! ถ้าคนทำสมาธิใหม่ๆ นะ เฮ้ย! นี้อะไรเนี่ย มันมหัศจรรย์ของมันไง นี้นี่
หาใจของตนให้เจอ หาใจของตนให้เจอนี่ไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ขันธ์สัตว์ใจ หรือสัตว์ขันธ์สัตว์ก็การไม่เกิด ไม่แก่ ไม่
เจ็บ ไม่ตาย ต้องจิตดวงนั้นไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ไม่ใช่สถานะความเป็นมนุษย์นี้ไม่เกิด ไม่
แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย สถานะความเป็นมนุษย์เกิดแล้วต้องตายทั้งหมด แต่จิตดวงนั้นถ้าทำความสงบ
ของใจเข้ามา พอใจสงบแล้วก็ขึ้นสู่วิปัสสนา เกิดภวานามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ใช่
ปัญญาเกิดจากสัญชาตญาณ เกิดจากความคิด ปัญญาเกิดจากจิตนี้มหัศจรรย์

ความมหัศจรรย์อันนี้ เวลาหลงตาท่านเทศนาว่าการ เวลาปัญญามันหมุน ธรรมจักรมัน
เคลื่อนไป เราจะเห็นแต่ธรรมจักรเป็นหินแกรนิตที่เขามาเกาะกันเป็นรูปธรรมจักร เราจะไม่เห็น
ธรรมจักรที่มันบดบีบกิเลสในใจของสัตว์โลก ธรรมจักรอันนี้มันจะบดบีบกิเลส แล้วมันต้องสร้าง
ขึ้นมาโดยเป็นปัจจุบัน ปัจจุบันของจิตดวงนั้นใจ จิตดวงใดก็แล้วแต่ มันจะพ้นจากสภาวะของ
กิเลสโดยจิตดวงนั้นเป็นผู้แก้ไข องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเป็นผู้ชี้ทาง ปรารถนาจะ
หรือสัตว์ขันธ์สัตว์ สัตว์โลกที่ยังข้องอยู่ในวัฏฏะนี้จะต้องพยายามฝึกฝนตัวเองขึ้นมาให้มีธรรม
ขึ้นมาอันนี้

ใครเป็นเจ้าของสิทธิ์ คนนั้นก็ได้รับครองสิทธิ์นั้น ใครหาสมบัติมาได้เป็นความจริง คน
นั้นก็เป็นเจ้าของสมบัตินั้น ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติดวงใจใดก็แล้วแต่ เกิดศีล สมาธิ ปัญญาขึ้นมาจาก
ตามความเป็นจริง มันถึงจะเป็นสมบัติของใจดวงนั้น มันถึงเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตทิฎฐิโก ไม่ต้อง
ใครยืนยัน แต่มันต้องคนรู้จริงกับคนรู้จริงเขาได้ยินได้ฟังมา เขาถึงจะยอมรับความเป็นจริงอัน
นั้น โอ้พวกเราชี้ไม้ นักปฏิบัติชี้ไม้ เวลาไม้ ไม้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ
พุทธพจน์ๆ นะ ห้ามขัดแย้ง ห้ามโต้แย้งนะ พุทธพจน์

สาธุ! พุทธพจน์ ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึกให้พวกเรา ได้เป็นที่พึ่งอาศัย

ถ้าแก้วสารพัดนึกนะ เป็นวัฒนธรรมประเพณีให้สังคมไทยที่พึ่งพาอาศัยกันร่วมเย็นเป็นสุขที่ให้เราเกิดมาในประเทศไทยนี้ นี้พูดถึงโดยธรรมชาติมันเป็นพื้นฐาน เห็นไหม “ธรรมะเป็นธรรมชาติ” กิเลสก็เป็นธรรมชาติ การเกิด แก่ เจ็บ ตายก็เป็นธรรมชาติ แต่เวลาจะเป็นสังขธรรมขึ้นมา เราต้องสร้างสมขึ้นมาให้มันเป็นจริงในใจของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงในใจเราขึ้นมา นี้มันอยู่ที่วาสนาที่เรามาสร้างบุญกุศลกันอยู่นี้ไง ผู้ที่ปรารถนาพระโพธิสัตว์เขาปรารถนาของเขา การเสียสละทาน การเสียสละออกไป ผลที่มันเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากเจตนาของเรา เกิดขึ้นมา จากจิตของเราเข้มแข็ง จิตของเราแข็งแรงขึ้นมา

จิตของเราอ่อนแอขึ้นมา ทำอะไรก็ไม่ได้ เจ็บปวดแสบร้อนไปทั้งนั้น จิตของเราอ่อนแอ ทำสิ่งใดก็ไม่ได้ กิเลสมันทับถมทั้งนั้น กิเลสมันเหยียบย่ำหัวใจของเราทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะจิตใจเรามันอ่อนแอไง การเสียสละ ทาน สีล ภาวนา เราฝึกหัดของเราให้จิตเราเข้มแข็งขึ้นมา ให้จิตเราแข็งแรงขึ้นมา พอจิตของเราแข็งแรงขึ้นมา เวลามีความปรารถนา มีสิ่งจะมีความจริงขึ้นมา มันก็จะแสวงหา

การแสวงหา นี้ไง พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สังขธรรมๆ มันมีอยู่จริง ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ยิ่งใหญ่ ใครไม่มีอำนาจวาสนาไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธมันอยู่ที่ไหน ศาสนาพุทธมันอยู่ในกลางหัวอกของทุกๆ คน พุทธะๆ พุทธะคือความรู้สึกรู้สึก นี้ไง มันยิ่งใหญ่ที่นั่นนะ เป็นปัจเจกตั้ง สันติปฏิญญา ถ้ามันยิ่งใหญ่ๆ มันรู้สัตว์ชนสัตว์ใจ

ถ้าทุกคนเป็นคนดีทั้งหมด ประชาชนทุกคนเป็นพระอริยบุคคลทั้งหมด โอ้โฮ! โลกนี้จะสุขขนาดไหนก็ไม่ว่า แต่มันต้องเกิดจากการกระทำไง เกิดจากความจริงใจของเราไง เราพูดเพราะเราเห็นว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ศาสนาของเรามันประเสริฐมาก มันยิ่งใหญ่ มันแก่ไม่เกิดไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันทำถึงว่าไม่มีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย มีวิมุตติสุข มันมียิ่งใหญ่ ถ้าเป็นสินค้าทางโลกนะ มันยิ่งใหญ่มาก มันประเมินค่าไม่ได้ สินค้ามันประเมินค่าไม่ได้ มันมีคุณภาพ แต่ชาวพุทธทำอะไรกันอยู่ ชาวพุทธทำอะไรกัน

นี่ไง เราเป็นเจ้าของศาสนานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาไว้กับบริษัท ๔ เราเป็นเจ้าของศาสนานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากไว้ แต่เราต้องชวนขวยกระทำให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันจะมีคุณค่าไง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคตนะ แค่ว่าความสงบของใจเข้ามา เราไปได้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ เลยละ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธะในหัวใจของเรา

หลวงตาท่านเทศน์บ่อย แล้วเราชอบมาก หัวใจนี้เรียกร้องความช่วยเหลือ หัวใจของมนุษย์มันเรียกร้องหาคนช่วยเหลือ คนจะช่วยเหลือมันได้คือเจ้าของคนคนนั่นเอง ด้วยการฝึกหัดภาวนา สติ สมาธิ ปัญญา เข้าไปช่วยเหลือกันคว่าให้หัวใจของเรามีความสุขบ้างพอสมควรตามอัธยาศัยของคนที่ทำได้ เอวัง